

Å r s m e l d i n g

for Oppland sau- og geitelslag 1955.

I året er det stifta 3 nye lag, nemlig Östre Toten 3, Grime i S. Land og Lunner. Ellers er arbeidet tatt opp for å stifte lag i de distrikter en mener det skulle være vilkår for å få lag, i første rekke Lesja, Sel, Vågå, Heidal, S. Aurdal, Höre i Vang, Etnedal, Ö. og V. Slidre.

Lags og medlemstallet har de siste åra vært:

1950	33 lag	1077 medlemmer.
1951	30 "	1577 "
1952	32 "	1560 "
1953	33 "	1614 "
1954	29 "	1412 "
1955	31 "	1645 "

Aksjonen som ble satt i gang for å verve nye medlemmer resulterte i at vi idag har det største medlemstall siden starten. Mulighetene er fortsatt til stede for en betydelig högding av medlemstallet om laga og medlemmene viser saken tilbørlig oppmerksomhet. Største lokallaget er fortsatt Fåberg med 236 medlemmer. Deretter følger Skjåk med 196, Fåvang 144, Ringebru 114 og Kolbu 110.

Styret har i året bestått av Per Haugen, formann, Per O. Lindsheim, Trygve Beckhaug, Ivar Lövbrötte og Ola Grihamar med Olav Moen som sekretær.

Småfeholdet har hatt et jevnt godt år. En merket ikke her så mye til törkesommeren i første omgang. Fjellbeitene kom sent, men godt slik at avdråtten, særlig for sauens vedkommende ble den beste vi kan huske. Men våra har lett for å gå ut over småfeet som gjerne først får merke nedslaktinga. I likhet med landet forövrig har det vært en nedgang i antallet både for sau og geit. I flg. de representative tellinger er det en tilbakegang på 6,4 % for sau og såpas mye som 13,8 % for geit.

Det er fortsatt god avgang på saukjøtt og prisene har vært stabile, tilmot de store vanskeligheter kjøttmarkedet ellers har hatt å kjempe med. Propagandaen for auka bruk av saukjøtt har utvilsomt gitt gode resultater. Hva angår geitmjölka er vi inne i en underskuddsperiode med stor etterspørsel.

Ullordninga har festnet seg ytterligere og virker stort sett til produsentenes tilfredshet. Laga har gjort en god innsats for å

gjøre den effektiv, delvis var oppretting av samleruter for ull og delvis ved å få istand mottaking i bygdene. Kunne godtgjerdsla til laga bli satt opp, f.eks. til 10 öre ville sikkert laga i enno högere grad bidra til å gjøre ordninga effektiv.

Frammötet til småfesjåa lå litt over fjorårets. I alt mötte 2580 dyr mot 2477 i 1954. Av desse mötte 2240 sauer og 152 geiter ved sjåa om hösten. Livdyromsettningen har fortsatt vært meget livlig og prisene jevnt gode. Tiltaket med sentralsjået (elitesjået) for geit ble en fulltreffer. Frammötet var godt og alt det beste materiellet fra Gudbrandsdalen og delvis Nord Österdalen var mött fram. At hele 20 geiter rådde 1. pr. forteller noe om kvaliteten. De mange vakre gavepremiene som var gitt bidro også til å gjøre det hele vellykket. Likeså Gudbrandsdal ysteriforening som stilte et belöp til rådighet til frakttilskott. Det ble også endel livdyromsettning. I anledning småfesjåa sendte fylkeslagets styre en henstilling til skolestyrene om at det måtte bli gitt fritimer der det var småfesjå. Anmodningen ble etterkommet i en rekke tilfeller og elevene fikk demonstrert dömning og ellers orientert om ymse småfeavlsspörsmål.

Kursvirkosomhet.

Fylkeslaget har utarbeidet planer for studiekurser i småfesjukdommer og har også kunnet yte tilskott til slike. Slike kurser er arrangert i Biri, Sör Fron, Ringebu og Fåvang. Ullkvelder med övelse i ulldömning, vising av ullfilm og delvis demonstrasjon i klipping er holdt i Vardal, N. Land og S. Fron.

Lannekåringa har fortsatt vært drevet i forbindelse med småfesjåa. Interessen er fortsatt på topp. I alt var det i år frammött 506 kåringslam.

Rovdyrplagen.

Fylkeslaget har fortsatt arbeidet for å bekjempe rovdyra som i enkelte distrikter begynner å ta slik omfang at ekstra tiltak er påkrevet. Verste skadedyra er rev og gaupe. Eneste effektive måten å redusere rovdyrskadene på er en betydelig högding av skottpremiene. Ellers påfører laushundene fortsatt småfeet stor skade. Arbeidet med en fullstendig statistikk for rovdyrskader er tatt opp. I 1955 ble utbetalt skottpremie på 3052 rever og 339 mink i Oppland. Större rovdyr ble ikke felt.

Pressetjenesten har fortsatt med korte artikler om aktuelle spørsmål fra småfeholdet. I alt er utsendt 12 artikler i året.

Avkomskontroll.

En enkel avkomskontroll for å få et sammenlikningsgrunnlag mellom avlsværene ble satt i gang våren 1955. Dessverre er det enno for liten forståelse for denne så viktige sak slik at altfor få er villige til å ta det ekstraarbeide en slik kontroll krever. Et forsök fra sammenlikninger avlsværene er i samarbeid med Institutt for rase og avlslære satt i gang i Ringebu. I samarbeid med samme institutt ble det ved statsfylkessjået på Gran holdt en prøve med bedømmelse før og etter klipping.

Det er fortsatt drevet prøver med det nye engelske avhorningsmidlet Collodion. Prøvene er falt heldig ut og en rekner med at midlet vil komme i handelen hos oss i den nærmeste framtid.

Det arbeides fortsatt med spørsmålet om felleseter for geit og de første tiltak er under planleggelse.

Av henstillinger som er sendt fra styret kan nevnes henstilling om auka skottpremier på rovdyr, om oppløsning av Norsk Ullsentral (Bergen), ekstra kraftfor til småfeet p.g.a. tørken, m.v. Fylkeslagets diplom er tildelt Ola Nordland, Vang for hans store og interesserte arbeid for geitholdet i Vang og Håkon Bö, V.Gausdal for hans innsats for sauholdet, i første rekke da hans store arbeid for fellesdriftene i Gausdal vestfjell.

Fylkeslaget har også satt opp gavepremier ved småfesjåa. Disse ble tildelt:

Ved sentralsjået på Otta Hans Siem for risbitbukken Reindölen 2.pr.
Ved bygdesjået i Torpa Martin Haugen for 1. pr. søye Lea.

Styret har i året innbudt til fotokonkuranse for å skaffe gode småfebilder til arkivbruk, pressebruk m.v. Tilslutningen er dessverre liten enno.

Det er i likhet med tidligere sendt en rekke rundskriv om faglige og organisasjonsmessige tiltak. I alt er det i året sendt 26. Brevbok og journal viser 1005 sendte og 215 innkomne brev.

Til slutt vår beste takk til Norsk Sau- og Geitalslag og lokallaga for innsatsen som i året er gjort for å bringe småfeavlen framover og for godt samarbeid. Vi takker også Oppland landbruks-selskap for stønad og velvilje som er vist våre saker og ellers alle som på ymse måter har støtta arbeidet vårt.

Lillehammer 28/1 1956.

Per Haugen
(sign.)

Per O. Lindsheim
(sign.)

Trygve Beckhaug
(sign.)

Ivar Lövbrötte
(sign.)

Ola Grihamar
(sign.)

Olav Moen (sign)